

GRADITEJSKO NASLJEDJE

U područjima sjeveroistočne Bosne koja su povremeno pripadala srpskj Despotovini, u predturskom periodu, živjelo je pomiješano stanovništvo katoličke, pravoslavne i bosanske crkve.

Dvije godine po padu Despotovine (1459) ova oblast, uz ostale oblasti bosanskog srednjeg Podrinja, pala je pod tursku vlast i prisajedinjena novoosnovanom smederevskom sandžaku. Teritorijalno gledano današnja opština Lopare zauzima nekadašnju nahiju Završ i dijelove nahija Visori i Koraj. Dvije decenije nakon padanja pod tursku vlast (1476/7) uradjen je popis iz koga se može sagledati stanje naseljenosti, postojanje pustih sela, te promjene u etničkoj strukturi koje su se dogodile samim njenim dolaskom. Vrlo ubjedljive podatke, o strukturalnim promjenama u stanovništvu nahije, daju Turski popisi iz 1528. i 1533.g. Upravo pred tursku invaziju bila su podignuta u bosanskom kraljevstvu, pa valjda i ovdje, brojne crkve; kralj Stjepan Tomaš, ostavivši patarenstvo, radio je za katoličku stvar. Do danas su na ovom području očuvane tradicije o Madjarima (tj. katolicima), kao nekadašnjem većinskom stanovništvu tog kraja. Spominju se nazivi "madjarsko groblje" (nekropole sa stećcima), madjarski vinogradi. Došakom turske vlasti mijenja se etnička struktura stanovništva i to uglavnom u korist doseljenika, pravoslavne vjeroispovijesti. Turci ih nazivaju vlasi, a oni kao zemlju svog porijekla uglavnom navode Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju. Za skoro sva predosmanlijska crkvišta smije se kazati da su na njima bile katoličke crkve; patareni nisu imali bogomolja, a pravoslavnih je ~~ovdje~~ bilo vrlo malo. O postojanju hrišćanskih spomenika iz predturskog perioda podaci i zapisi su oskudni. Legende su rijetke i štute. Takva jedna se priča i za crkvicu čiji se temelji nalaze na teritoriji Koraja. Predanje kaže da je crkva dobila krila i da je u toj noći odletila preko Drine. U turskim popisima iz 1533, 1548. i kasnije spominje se franjevački samostan Conventus S. Mariae in campo^{1/} u Koraju. Njegov nastanak u

1/ Prema popisu B. Pizanskog (nastao nešto prije 1378.g.) taj samostan je bio podignut prije XIV vijeka.

direktnoj je vezi sa potiskivanjem katoličkog stanovništva u ovoj oblasti i ubrzanim procesom brojne migracije pravoslavnog živilja kao i islamizacije i razvitka orijentalno-muslimanskih gradova. Navedena legenda nigdje ne spominje mogućnost da je crkva bila katolička, niti se objašnjava njen bijeg preko Drine. Da je to nekada bila teritorija nastanjena katolicima govore i toponimi: šuma Mise istočno od Koraja, brdo Mise sjeverno od Tobuta. Katoličko stanovništvo se povlačilo na sjever, gdje je bilo kompaktnije. Graditeljsko nasljedje iz tog vremena prepušteno laganom nestajanju. (Veliku ulogu u tome je odigrao taj prelazni period, od upada Akindžija i raseljavanja stanovništva do dolaska Turaka, jer je ovo područje dugo vremena bilo pusto, nenaseljeno, ničija zemlja). Na cijelom području sjeveroistočne Bosne Turci nisu evidentirali postojanje prvobitnih pravoslavnih kulturnih ustanova. Opština Lopare nije imala izgrađene pravoslavne crkve u periodu turske vladavine, osim, možda, u Mačkovcu, gdje se na starom crkvištu nalaze ostaci nekadašnje gradjevine, ali njena lokacija još nije sa sigurnošću utvrđena. Najvjerovatnije je da je bila gradjena pred kraj Turske vladavine (oko 1813.).

Po turskim popisima iz 1533.g. vidi se proces formiranja novih, otvorenih gradskih naselja (nasuprot onim ranijim koja su imala utvrde). Proces razvitka gradskih naselja, kasaba, favorizuje nastanak sakralnih objekata, te oni postaju centri oko kojih se razvijaju novi ubani kvartovi i obično pod nazivima tih objekata. Sticanje naziva kasabe predstavljalo je događaj u razvitku jednog naselja. Priznavanje takvog statusa potvrđivano je posebnim upravno-pravnim aktom i izdavana povelja, jer se tim mijenjao pravni položaj gradskog muslimanskog stanovništva. A da bi jedno mjesto steklo taj status bilo je potrebno da postigne odredjeni stepen razvitka, a to je: da postoji najmanje jedan džemat muslimanskog stanovništva, najmanje jedna državna džamija u kojoj se obavlja molitva petkom i Bajramom i da postoji trg, tj. da se održava sedmični pazar. Izdavanjem fermana o tome naselje je bilo upisano u spisak kasaba. Na ovoj teritoriji (sadašnja opština Lopare) status kasabe dobili su vjerovatno u XIX vijeku Čelić i Koraj. U

tom periodu nastale su i džamije (za koje ne postoje pouzdani podaci o godini gradnje) u jasno izdiferenciranim mahalama. Najstarije su Atik džamija (Stara džamija) u Koraju i Brdo džamija u Čeliću. Otežavajuća okolnost za precizniju dataciju je to što su sve one pretrpjele vrlo nestručne restauracije i sanacije tako da su uništeni materijalni dokazi na osnovu kojih bi bilo moguće odrediti stilske karakteristike i samim tim precizan period nastajanja.

Postojeće pravoslavne crkve građene su poslije 1878.g. Najstarija je, Svetog mučenika Agatonika u Priboju, podignuta 1903.g. Ikonostas je završen 1902.g. Živopisana je 1933.g. Crkveno zvono teško 300 kg nabavljeno je 1921.g. Crkva Rodjenja Presvete Bogorodice u Mačkovcu izgrađena je 1914.g. Crkvu su radili majstori iz Srebrenice. Crkva Svetog Jovana Krstitelja u Tobutu građena je 1938.g.

Pribojska i Mačkovačka crkva, podignute u doba Austro-ugarske odlakuju se baroknim težnjama, dok je ona u Tobutu (nastala između dva rata) njihova krajnje uprošćena i šematizovana varijanta.

Kako je opština Lopare vrlo mlada i nerazvijena nema, u pogledu graditeljskog nasljedja, nekih izrazitih karakteristika. Cjelokupno graditeljstvo svedeno je na par građevina sakralnog karaktera. Njihov značaj za ovu opštinu je utoliko veći i trebalo bi im posvetiti maksimalnu stručnu zaštitu. To se posebno odnosi na objekte koji su već ugroženi nestručnim konzervatorskim zahvatima. Neke od tih intervencija koje su upravo u toku, trebalo bi pravilno usmjeriti i njihovu izvedbu staviti pod nadzor stručnih ustanova.

PREGLED DOBARA GRADITELJSKOG NASLJEDJA

Naziv dobra	Lokalitet	Kate- gorija	Broj prij.	Str.
Čaršijska džamija	Lopare Čelić	III	G-1	116
Gornja džamija - Džihan džamija	Lopare Čelić	III	G-2	117
Džamija "Brdo"	Lopare Čelić	III	G-3	118
Čaršijska džamija	Lopoare Koraj	III	G-4	119
Atik džamija	Lopare Koraj	III	G-5	120
Kovačevića džamija	Lopare Koraj	III	G-6	121
Pravoslavna crkva, ² Rođenje Presvete Bogorodice	Lopare Mačkovac	III	G-7	122
Pravoslavna crkva Svetog Kučenika Agatonika	Lopare Priboj	III	G-8	123
Pravoslavna crkva Svetog Jovana Krstitelja	Lopare Tobut	III	G-9	124

P R I J A V A

za registriranje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može
pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog nasljedja

BROJ: G-1	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSTIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **ČARŠIJSKA DŽAMIJA**

2. VRSTA: **sakralni objekat**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Čelić, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Dimenzije osnove čaršijske džamije su 15,60 x 10,25 m. Prva veća intervencija na Džamiji bila je 1962.g. Tada je drveni minaret zamijenjen armirano-betonskim, stavljen novi pokrov i krovna konstrukcija, dodat nov trijem (hajet), uradjena armirano-betonska galerija, prošireni otvori i ugradjena nova stolarija, podovi i stropovi.

Nov mimer od aluminijuma i ultrapasta izradjen je 1973.g. Nova fasada Džamije i minareta uradjena je 1986.g.

Zidovi su od kamena.

Mihrab je u visini 70 cm od poda ugrožen vlagom.

5. IMALAC DOBRA: **Islamske vjerske zajednice**

6. VLASNIŠTVO: **Islamske vjerske zajednice**

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: 412
- katastarska opština: KO Čelić II
- broj zemljišnoknjižnog uloška: 698/o2
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Stanje zadovoljavajuće,
- Pravna zaštita,
- Sanacija vlage, restauracija.

ČARŠIJSKA DŽAMIJA, ČELIĆ

PRIJAVA

117.

za registrovanje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog nasljeđa

BROJ: G-2	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEVA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **GORNJA DŽAMIJA - DŽIHAN DŽAMIJA**

2. VRSTA: **sakralni objekat**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Čelić. Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Dimenzije osnove Džihan džamije su 12,10 x 7,80 m. Detaljnom intervencijom 1972.g. izgubila je u potpunosti prvobitan izgled. Osim zidova debljine 60 cm radjenih od kamena svi ostali elementi su novi (krov, strop, pod, pokrov, prozori, vrata, minaret).

5. IMALAC DOBRA: **Islamska vjerska zajednica**

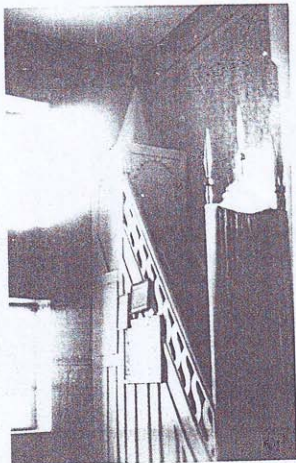
6. VLASNIŠTVO: **Islamska vjerska zajednica**

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: 572
- katastarska opština: **KO Čelić II**
- broj zemljišnoknjižnog uloška: 700/02
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Stanje zadovoljavajuće,
- Pravna zaštita,
- Restauracija.

UNUTRAŠNJOST DŽIHAN
DŽAMIJE, ČELIC

PRIJAVA

za registrovanje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog naslijeđa

BROJ: G-3	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEVA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **DŽAMIJA " BRDO "**
2. VRSTA: **sakralni objekat**
3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Čelić, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Najstarija džamija u Čeliću je ova zvana "Brdo".
 Gradjena je od kamena sa dimenzijama osnove 9,40 x 14,40 m.
 Trenutno je u toku detaljna intervencija. Manje prepravke su radjene 1963.g. i o tome postoji zapis, na arapskom i našem jeziku, na ulaznom luđu.

Sanacija je zahvatila temelje (ubacuje se beton) i otvore (proširuju se prozori i vrata). Novim konstruktivnim elementima uradjena je i galerija (beton), krov (drvena krovna konstrukcija) pokrov (crijep), strop (lamperija), minaret (amirani beton obložen fasadnim cementnim elementima) i novi zidani ulazni trem sa lukovima.

Osim zidova, od starijih konstruktivnih elemenata, u dvorištu džamije, nadjeni su rezbareni drveni ostaci stare galerije, vidljivi su ostaci i kamenog poda u ulaznom dijelu trema.

Rekonstrukcija nije obavljena uz konsultaciju Zavoda, niti su poštovani važeći propisi.

5. IMALAC DOBRA: **Islamske vjerske zajednice**

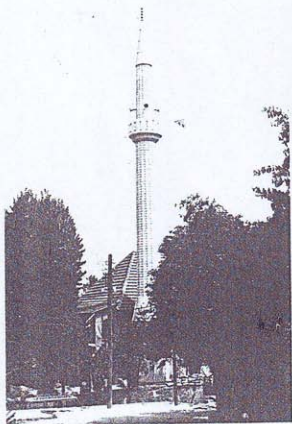
6. VLASNIŠTVO: **Islamske vjerske zajednice**

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: **460**
- katastarska opština: **KO Čelić II**
- broj zemljišnoknjižnog uložka: **697/01**
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Stanje - rekonstrukcija u toku,
- Pravna zaštita,
- Restauracija.

DŽAMIJA BRDO, ČELIČ

P R I J A V A

za registriranje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog naslijeđa

BROJ: G-4	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSLJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **ČARŠIJSKA DŽAMIJA KORAJ**

2. VRSTA: **sakralni objekat**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Murselović mahala, Koraj, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Temelji i zidovi od kamena sa dimenzijama osnove 15,30 x 10,50 m.

Intervencijom 1979.g. djelimično je renovirana. Izmijenjeni su prozori i vrata (aluminijum i staklo), stavljen novi krovni pokrov.

Ove godine je nastavljeno sa raddvima pa je pripremljen temelj za armirano-betonski minaret na zapadnoj strani. Kad ta rekonstrukcija bude gotova ukloniće postojeći drveni koji izlazi iz krova.

Unutrašnjost je takodje obnovljena; galerija je zadržala svoj prvobitni oblik, konstrukcija je armirano-betonska, obložena lamperijom, a ograda i stubovi na galeriji su autentični.

Mimber je obnovljen u drvetu i lamperiji sa dobro ukomponovanom ranijom drvenom ogradom i alemom od bakra.

5. IMALAC DOBRA: **Islamska vjerska zajednica**

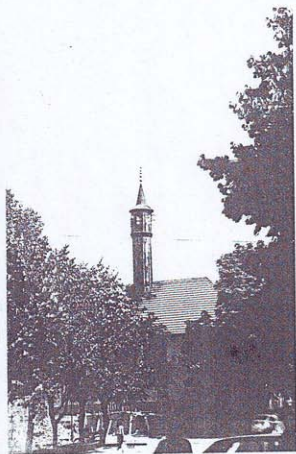
6. VLASNIŠTVO: **Islamska vjerska zajednica**

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: **640/1**
- katastarska opština: **KO Koraj II**
- broj zemljišnoknjižnog uložka: **622/01**
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- **Stanje zadovoljavajuće,**
- **Pravna zaštita,**
- **Restauracija.**

ČARŠIJSKA DŽAMIJA, KORAJ

PRIJAVA

120.

za registrovanje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog nasljedja

BROJ: G-5	BROJ RJESENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **ATIK DŽAMIJA KORAJ**

2. VRSTA: **sakralni objekat**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Sejfić mahala, Koraj, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Smatra se najstarijom džamijom u Koraju, o čemu svjedoči i sam naziv Atik (stara). Dimenzije osnove su 8,30 x 12,10 m.

Izmijenjen izgled dobila je neadekvatnom intervencijom na eksterijeru i enterijeru radjenam 1988.g.

Ulazni trem naglašen je lučnim otvorima ispunjenim aluminijskim pločama i staklom. Istom tehnikom uradjena su i glavna ulazna vrata.

U autentične prozorske otvore ugradjeni su prozori novijeg datuma.

Krovna konstrukcija je drvena, četverovodna, pokrov od novijeg crijepa (tip "mediteran").

Drveni minaret izlazi iz kova i završava se bakrenim alemom.

Unutrašnjost džamije (zidovi kameni, debljine 1 m) je djelimično izmijenjena: podovi i plafoni su novijeg datuma. Ograda na galeriji je zadržana u prvobitnom obliku.

5. IMALAC DOBRA: Islamska vjerska zajednica Brčko

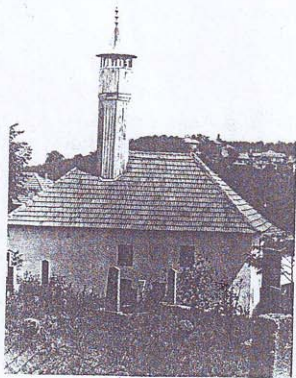
6. VLASNIŠTVO: Islamskavjerska zajednica Brčko

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: 194
- katastarska opština: KO Koraj II
- broj zemljišnoknjižnog uloška: 623/o2
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Stžanje - zadovoljavajuće,
- Pravna zaštita,
- Restauracija.

ATIK DŽAMIJA, KORAJ

P R I J A V A

za registrovanje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može
pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog nasljedja

BROJ: G-6	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **KOVAČEVIĆA DŽAMIJA**

2. VRSTA: **sakralni objekat**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Koraj, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

U mahali Kovačevići nalazi se džamija izgrađena krajem XIX vijeka. Obnovljena je 1989.g.

Tim zahvatom ostavljeni su vidljivi kameni zidovi. Prozorski otvori obradjeni su ciglama.

Krovna konstrukcija je drvena sa novijim crijepom i drvenim (autentičnim) minaretom što izbija iz krova.

Dio predviđen za trijem je pod istom krovnom konstrukcijom i obradjen je malterisanom fasadom.

5. IMALAC DOBRA: **Islamska vjerska zajednica Brčko**

6. VLASNIŠTVO: **Islamska vjerska zajednica Brčko**

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: **471/2**
- katastarska opština: **KO Koraj II**
- broj zemljišnoknjižnog uloška: **269/02**
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- **Stanje dobro,**
- **Pravna zaštita.**

KOVAČEVIĆA DŽAMIJA, KORAJ

KOVAČEVIĆA DŽAMIJA, KORAJ

PRIJAVA

122.

za registrovanje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog nasljedstva

BROJ: G-7	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA:
			III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **PRAVOSLAVNA CRKVA RODJENJA PRESVETE BOGORODICE**

2. VRSTA: **sakralni**

3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Mačkovac, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Godine 1914. započeta je gradnja nove crkve. Stara crkva iz 1813.g. bila je srušena i nalazila se nešto zapadnije u odnosu na sadašnju. Angažovani su majstori iz Srebrenice - uočljiva je sličnost sa crkvom iz Špionice, pa se ostavlja mogućnost da su je radili isti majstori.

Osvećana je 1918.g. na Malu gospojину.

Crkva je jednobrodna sa pripratom. Ulazi se preko trijema u podnožju zvonika radjenog pod uticajem baroka. Krovna konstrukcija obogaćena je sa dvije kupole na osmougaonim tamburima. Kupole označavaju završetke južne i sjeverne strane stilizovanog krsta u osnovici. Apsida je na jugoistoku i nema kupolu.

Unutrašnjost je prvobitno popločana keramičkim pločicama "à la Venecija", 16 pločica tvore cvijetni motiv, a u novije vrijeme djelimično je postavljen itison.

U priprati i crkvi svod je poluobličast. Svod iznad pjevnica je naglašen lukom koji se oslanja na stub (zapad) i apsidalni zid (istok). Svod u apsidi je ravan.

Apsida ima tri prozora i nišu (žrtvenik). Crkva je osvijetljena sa po pet uskih prozora sa svake strane i sa prozorima na kupolama. Zbog njihovog oblika i broja ima vrlo malo svjetla u unutrašnjosti. Spoljašnji izgled prozora; kao i krovnog vijenca radjenog u malteru, asocira na romaničke gradjevine.

Crkva posjeduje ikonostas radjen pod uticajima baroka. Životopis je nastao 1984.g. prilikom restauracije i rad je akademskog slikara Dragana Bjelogrića iz Novog Sada. Tron je iz istog vremena kad i ikonostas, sa ikonom Sv. Save na naslonu.

Sanacija temelja, radi izolacije vlage i ojačavanja, jer je Crkva tonula, uradjena je u periodu od 1970 do 1980.g. Tih godina zamijenjen je i pokrov, stavljen je novi bakarni lim.

Crkva je malterisana i okrečena u bijelo, do kamenog parapeta.

5. IMALAC DOBRA: Srpsko-pravoslavni crkveni odbor Lopare

6. VLASNIŠTVO: Srpsko-pravoslavni crkveni odbor Lopare

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: 156/1
- katastarska opština: Lopare
- broj zemljišnoknjižnog uloška: 97/03
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Stanje dobro,
- Pravna zaštita.

PRAVOSLAVNA CRKVA ROĐENJE PRESVETE BOGORODICE,
MAČKOVAC

PRIJAVA

za registriranje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog naslijeđa

BROJ: G-8	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA: III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **CRKVA SVETOG MUČENIKA AGATONIKA**
2. VRSTA: **sakralni**
3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Priboj, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Sa lijeve strane puta Tuzla - Bijeljina, na uzvišici poviše puta nalazi se trobrodna crkva Svetog Mučenika Agatonika građena 1883.godine. Dimenzije ove crkve su 11,66 x 15,15 m. Na zapadnoj fasadi ispred ulaznih vrata nalazi se trijem, dimenzija 2,85 x 3,85 m.

Temelji i zidovi crkve su građeni od kamena a sokli visine 0,65 m od teraca. Nad zvonikom je kupolast završetak pokriven limom. Krov je dvovodan, a pokrivoje materijal lim. Apida je petougona i nalazi se na istočnoj strani.

U enterijeru razlikujemo ulazni podkupalni prostor. Sa njegove lijeve strane nalazi se lomljeno jednokrako stepenište koje vodi na galeriju, odnosno dalje ka zvoniku. Zidom od fasadne cigle ulazni dio je odijeljen od prostorije u kojoj se pale svijeće. (Ovaj zid degradira enterijer). Ostali zidovi su oslikani geometrijskim i biljnim motivima kao i motivima svetaca. Ikonostas dimenzija 7,5 x 5,0 m je oslikan 1902.godine. Ikone su postavljene u tri reda.

Fasada crkve je dosta mirna a od profilacije jedino susrećemo krovni vijenac. Prozori su pravougaoni, lučno se završavaju i imaju aluminijske okvire koji degradiraju objekat. Sa njihove vanjske strane nalaze se profilisane željezne šipke. Ulazna vrata su dvokrilna, drvena i polukružno su završena.

Godine 1978. prilikom intervencija na objektu prvobitan malter ugrožen vlagom je zamijenjen novim. I pored izvršene intervencije vlaga je i dalje prisutna. Pojedini dijelovi crkve kao što su sokli teraca, fasadna cigla i aluminijski okviri degradiraju objekat tako da ih je potrebno zamijeniti adekvatnim. Crkva ima kulturno-istorijsku i dokumentarnu vrijednost.

5. IMALAC DOBRA: Sprska pravoslavna crkva - eparhija Zvorničko-tuzlanska
6. VLASNIŠTVO: Sprska pravoslavna eparhija Zvorničko-tuzlanska.
7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:
 - broj katastarske čestice: 998
 - katastarska opština: KO Priboj
 - broj zemljišnoknjižnog uloška: 362/o2
 - geodetske koordinate karakterističnih tačaka:
8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:
 - Stanje zadovoljavajuće,
 - Pravna zaštita,
 - Sanacija objekta,
 - Ukloniti sve elemente koji degradiraju prvobitan izgled objekta - crkve.

PRAVOSLAVNA CRKVA SVETOG
MUČENIKA AGATONIKA, PRIBOJ

PRIJAVA

za registriranje objekata odnosno predmeta za koje se osnovano može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-istorijskog - prirodnog naslijeđa

BROJ: G-9	BROJ RJEŠENJA:	BROJ REGISTRA:	BROJ DOSIJEJA:
DATUM: 5.12.90.			
BROJ PLANOTEKE:	BROJ FOTOTEKE:	BROJ "E" KARTONA:	KATEGORIZACIJA: III
BROJ SEKCIJE:			

1. NAZIV OBJEKTA - PREDMETA: **PRAVOSLAVNA CRKVA SVETOG JOVANA KRSTITELJA**
2. VRSTA: **sakralni**
3. MJESTO u kome se spomenik nalazi (mjesto, ulica, opština):

Tobut, Lopare

4. Opis, vrijeme postanka i ime autora (ovdje po mogućnosti prema karakteru spomenika navesti podatke o materijalu od kojeg je načinjen, tehnici kojom je izveden, dimenzijama, vremenu postanka, porijeklu i autoru):

Na lijevoj strani puta Priboj - Vukosavci nalazi se pravoslavna crkva posvećena rođenju Svetog Jovana Krstite-
lja. Dimenzije crkve su 15,48 x 9,40 m, a polukružna apsida
ima prečnik 3,3 m. Na zapadnoj fasadi, iznad ulaznog dijela
nalazi se zvonik dimenzija 2,80 x 3,30 m.

Temelji i zidovi crkve su građeni od kamena,
Krov je na dvije vode i pokriven limom. Zvonik ima osam polu-
kružnih završenih otvora i kupolast završetak pokriven limom

Enterijer je oslikan geometrijskim motivima.
Između centralnih prostora i polukružne apside nalazi se
ikonostas novijeg datuma.

Restauracija fasade je izvršeno 1960. godine. Tom
prilikom drvena vrata na južnoj fasadi su zamijenjena novim.
dok su jednokrilni prozori ostali u prvobitnom stanju. Fasadna
plastika koju čine pilastri i vijenci ostala je nepromijenjena
u svom obliku ali je dobila nov koloristički tretman. Svi
istaknuti dijelovi razlikuju se u boji u odnosu na ostali
dio fasade koji je obojem u bijelo.

5. IMALAC DOBRA: Srpska pravoslavna eparhija Zvorničko-tuzlanska

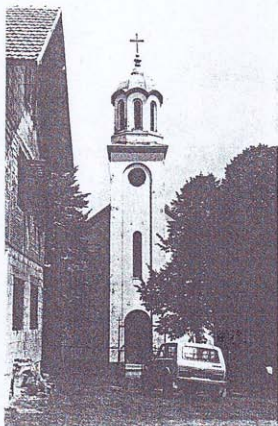
6. VLASNIŠTVO: Srpska pravoslavna eparhija Zvorničko-tuzlanska

7. KATASTARSKI I ZEMLJIŠNOKNJIŽNI PODACI:

- broj katastarske čestice: 113
- katastarska opština: KO Tobut
- broj zemljišnoknjižnog uloska: 45/02
- geodetske koordinate karakterističnih tačaka:

8. STANJE DOBRA I MJERE ZAŠTITE:

- Zadovoljavajuće,
- Pravna zaštita,
- Sanacija i izolacija objekta od vlage
- Tekuće održavanje.

PRAVOSLAVNA CRKVA, SV.
JOVANA KRSTITELJA, TOBUT